

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

3. Non plus sapere quàm oportet, sed sapere ad sobrietatem, vnicuique sicut Deus diuisit mensuram fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

lucem proditum iugulatum reliquimus. Sed & hoc loco Apostolus nō dicit, Obsecro vos ut exhibere studeatis corpora vestra, &c. sed dicit, *Obsecro vos ut exhibeatis.* Ad opus hortatur, non ad studium operis. Calvinus quia operis boni & mortificationis & sanctificationis in nobis impossibilitatem impię ponit, idcirco Scripturas quę opus exigunt, calidē ad operis studium & conatū inuertit. Sufficere sibi ac suis iudicat, si voluntatem aliquam habeat rectē viuendi, tamen nunquam rectē viuant.

3. *Non plus sapere quā oportet, sed sapere ad sobrietatem, vnicuique sicut Deus diuisit mensuram fidei.*

Vtilem & his temporibus necessariam doctrinam hic locus continet. Præfatus Apostolus de sua autoritate, hoc ante omnia præceptum ponit, ædificationi Ecclesię & paci atque vnitati conseruandę imprimis oportunum. Docet, quemadmodum in alimento corporeo non expedit plus sumere quā oportet, sed sumere ad sobrietatem, ne lædatur vel stomachi vel totius corporis valetudo; sic in alimento spiritali (quę est sapientia & scientia; homo enim naturaliter scire desiderat) non expedit plus sapere quā oportet, sed sapere ad sobrietatē, ne lædatur vel salus propria, vel totius Ecclesię pax & salus. *Quid sit sapere ad sobrietatem*

tem, ad propriam salutem conseruandam, pulchre explicat D. Bernardus serm. 36. in Cantica. Sed quia Apostoli intentio est, illā sapiendi sobrietatem docere, quæ ad totius Ecclesiastici corporis pacē & bonum facit, vt tota subsequens comparatio corporis naturalis cum corpore Christi mystico, quod est Ecclesia, aperte ostendit; hunc sensum contra hæreticos potissimum bene explicatum tenere, plurimum expedit. Sapere ad sobrietatē hoc loco est, vt nemo supra mensuram fidei, quam accepit sapiat; quæ mensura cum vocationi cuiusque respondeat, sicut in naturali corpore mēsurā motus aptatur cuique membro iuxta functionem eius naturalem, sapere ad sobrietatem est, vt vocatus ad docendum doceat, non vocatus discat. Sicut enim in partibus corporis naturalis, & in elementis, omnia locū suum egressa vitam & operationem amittunt; sic homini *fideli* (ait S. Chrysostomus) *non satis, esse vitium corpori Ecclesie, sed præterea proprium locum seruare oportet, utpote qui nec vnitus esse queat, nec spiritum vitæ accipere, si loco cesserit.* Hæc ille. Non debet, qui inferiore loco est, sic sibi sapere, vt se ipsum in Ecclesia doctorem constituere, & Ecclesie magisterium respuere præsumat. Eleganter & sapienter Augustinus: *Quemadmodum si aliqui volare possent, tamen, ne cui sit periculo incitamentum, paulisper cogendi sunt incedere qua cæteris tutum est; sic eā via quisque*

Sapere ad
sobrietatē
quid.

Homil. 11
in epist.
ad Ephes.

De villit.
cred. c. 10.

ccc   quisque

quisque ad fidem venire debet, qua ceteri quò primitus credunt. Hæc ille, & multa in hanc sententiam plura in aureo libro de vtilitate credendi. Rufum, sapere ad sobrietatem, est, ne quis singulariter sapiat, & sibi soli aliquam veritatem vendicat, quæ à communi fide aut recepta Doctorum sententia dissentiat. *Sumus* (inquit hîc Apostolus) *alter alterius membra*. Nemo ergo sibi debet sapere, sed toti communitati & corpori Ecclesiæ, iuxta sensum pacem, & bonum totius Ecclesiæ. Oculus non sibi tantùm sed & toti corpori videt. Si se solû in speculo contueri oculus vellet, & alios corporis motus dirigere recusaret, erui mereretur: sic eijci ab Ecclesia dignus est qui sibi soli singulariter sapere vult, & non ad vtilitatem, pacem, & sensum totius Ecclesiæ.

Caluini
artes.

Hunc locû ita tractat Calvinus, vt tamen si aliquid ad rem præsentem dicat (hoc enim loci euidencia postulabat) tamen alia admisceat, nihil ad præsentem causam pertinentia, quibus, quæ huc propriè spectant, veluti offuscantur, certè minus aduertuntur, & hoc ipsum quod orthodoxè dicit, nõ nisi mâcû & mutilum proferat, ipso totius causæ cardine dissimulato. Hæc eius artes sunt. *Præceptû* (inquit) *sequitur, quo nos retrahit ab earum rerû investigatione, quæ nihil quàm tormentum ingenijs afferre queat, nullâ verò edificatione* (nihil hoc ad Apostoli sensum, qui de superbis ingenijs
circa

circa causam fidei, non de curiosis ingenijs
 circa humanam sapientiam loquitur) & pro-
 hibet ne sibi quis plus sumat, quam ferat captus &
 vocatio (hæc sola verba ad causam faciunt)
 simulq; admonet vt ea tantum cogitemus ac medi-
 temur, quæ nos sobrios ac modestos reddere poterūt.
 Alterum affinxit, quod cum Apostoli dis-
 putatione nihil habet commune qui mora-
 les virtutes hîc non tradit, sed fidei ac reli-
 gionis præcepta tractat. Tandem paulò post
 causæ præsentî accommodata profert, qui-
 bus vt ipsam veritatē, ita suam ac suorū ef-
 frenem hodie temeritatem idoneis verbis
 profitetur. Ad illa verba, *Sicut enicuiq; Deus*
diuisit mensuram fidei, ita scribit: *Hic exprimitur*
ratio illius sobriæ sapientiæ quam commemorat.
Quando enim distributio gratiarum varia est, a si-
bi optimum quisque sapiendi modum statuit, dum se
intra collatam sibi à Domino fidei gratiam conti-
ner. Ergo superflua sapiendi affectatio non est mo-
do in rebus superfluis, ac cogniti inutilibus, sed etiã
ijs quarum est utilis aliqui intelligentia, vbi non
respicimus quid nobis datum sit (nempe iuxta
cuiusque vocationem, pro ratione membri
quod in corpore obtinet, vt Apostolica dis-
putatio manifestat, quod sibi dissimuladum
Caluinus putauit) sed temeritate atque audacia
mensuram intelligentiæ (addere debuit, membri
cuiusque vocationis, ac loci in corpore Ec-
clesiæ) excedimus. Quam importunitatem inul-
ram non sinit Deus. Exempla Dathan, Core,
 &

& Abiron in veteri populo, Arius & alij archihæretici in Ecclesia Christi. *Videre enim est vt plurimum, quibus delirijs circumferantur, qui se stulta ambitione ultra constitutos sibi fines effecerunt.* Hæc omnia verissimè Calvinus, quæ in ipsum omnium maximè aliosque hodie sectarios ad amussim quadrant.

6. *Habentes donationes, secundum gratiam quæ data est nobis, differentes.*

Schisma-
ticorū re-
prehensio

PLacet hoc loco Caluini commentarius, quia ex ore aduersarij fortius sonat veritas. *Hinc, inquit, præcipuum habemus scopum quò tendit Apostolus, non omnia omnibus conuenire, sed ita esse distributa Dei dona, vt finitiam singuli portionem habeant: atque suis donis in Ecclesia adificationem conferendis sic oportere intentos esse singulos, vt nemo derelicta sua functione in alienam transeat.* Optima & saluberrima sunt ista; sed quæ contra Caluinū, Bezā, aliosque sectarios omnes plurimum valent. Illi enim omnes, derelicta sua functione, in alienam transferunt. Calvinus, depulso Geneuensi Episcopo, in eius se cathedram intrusit, cum Farello & Vireto complicitibus suis. Sui postea Confessorij formam amille quàm Beza omnibus alijs reformatis (vt vocant) Ecclesijs, Anglicis, Scoticis, Polonicis, & per totam Franciam obtrudere importunissimè contenderunt: nec adhuc in Anglia